LIBRIS

Dimitrie și Eva Saulidis

O pereche aleasă și virtuoasă au fost Dimitrie Saulidis și soția sa Eva, originari din Trapezunda Pontului.

Eva era din neamul Lukanidis și s-a născut la Kars, în Rusia, în anul 1900. Părinții săi se strămutaseră din Pont din pricina sălbăticiei turcilor și s-au așezat în Kars împreună cu mulți compatrioți de-ai lor. Eva a crescut într-o familie numeroasă, care păstra tradiția ortodoxă și care avea evlavie față de cele dumnezeiești.

Pe când avea cam doisprezece ani, în casa lor a fost găzduit un călător. Acela, atât de mulțumit a fost de găzduire, încât, ca să plătească cumva, a vrut să o învețe pe Eva vrăjitoria. I-a spus:

– Orice spun eu se împlinește.

Și a început să facă o demonstrație: le-a făcut pe niște copile să schițeze gesturi necuviincioase. Eva, văzând aceasta, i-a spus:

– Oprește-te! Acestea sunt lucruri rușinoase!

Apoi, pe o capră care era legată a făcut-o să se sălbăticească, să-și rupă frânghia și apoi să vină liniștită ca o pisică la picioarele lui. Văzând aceasta, Eva i-a spus:

– Asemenea lucruri nu sunt bune, nu vreau să învăț să le fac!

Și astfel, Dumnezeu, văzând nevinovăția și bunătatea ei, a păzit-o de îndeletnicirea cu vrăjile.

După moartea mamei sale, toate treburile casei au rămas în grija Evei. Era puternică și curajoasă ca un bărbat. Când avea treisprezece ani, a venit în casa lor un tânăr sărac, Dimitrie Saulidis. Era meșter bun. Toată ziua umbla pe la ferme, făcea diferite reparații și lucrări și astfel își dobândea cele necesare traiului. A stat timp îndelungat în casa lor. Tatăl Evei a prețuit mult bunul caracter și cinstea sa și l-a făcut ginerele lui.

În timpul războiului ruso-turc, Eva împreună cu socrul și cu copiii ei, Vera și Vasilie, se aflau în Rusia, iar soțul său Dimitrie și soacra ei erau în Turcia. Socrul s-a îmbolnăvit foarte grav și a fost țintuit la pat. Ea l-a îngrijit cu multă dragoste până la moarte. Înainte de a-și da sufletul, el a binecuvântat-o spunându-i:

– Eva, oriunde vei merge, binecuvântarea lui Dumnezeu să fie cu tine!

În Rusia, pe când se muta dintr-un loc în altul, i-a murit un alt prunc nebotezat. L-a îngropat în zăpadă și și-a continuat drumul plângând.

Datorită situației grele în care se afla, s-a hotărât să-și lase casa din Kars și să se mute în Grecia. Îi povestea nepotului său Dimitrie:

– Copilul meu, de trei ori mi-am lăsat casa și am plecat numai cu icoanele și cu hainele pe care le puteam duce. Ne-au îngrămădit pe toți pe un vapor. Atunci au murit mulți oameni și le-au aruncat trupurile în mare. Cu lirele pe care le aveam la chimir am cumpărat pâine pentru copii. O pâine costa o liră. Am ajuns în Grecia. Am locuit mai întâi la locurile argiloase de la Kalamaria, din Tesalonic, apoi am ajuns la Veria.

Cu îngăduința lui Dumnezeu a trecut prin greutăți și necazuri, însă le-a depășit prin răbdare și cu credință în Dumnezeu. Acestea erau o prevestire și o pregătire a greutăților și mai mari prin care avea să treacă.

Împreună cu soțul său s-au așezat în Veria și munceau din greu, ca să câștige cele necesare traiului și să-și hrănească pruncii. La mulțimea de necazuri s-a adăugat și moartea lui Dimitrie. Viața Evei devenise foarte grea. A rămas văduvă cu patru copii la vârsta de treizeci și opt de ani, însă s-a luptat și a biruit toate greutățile. Nu a vrut să se recăsătorească, ci s-a dedicat educației copiilor. Era simplă și fără știință de carte, însă hotărâtă și energică. Credința sa în Dumnezeu și încrederea față de Maica Domnului erau profunde.

În timpul ocupației germane a murit și fiica ei, Evmorfia, din pricina unei intoxicații provocate de un vas de aramă necositorit.

Într-un an, în ajunul praznicului Nașterii Domnului, oamenii au mers pe câmp să adune boabele de porumb rămase după cules. Erau ani grei și peste tot era foamete și sărăcie. A mers și Eva să adune, ca să-și hrănească pruncii înfometați. A găsit o jumătate de oca de porumb. Seara, pe drumul de întoarcere, a apucat-o plânsul. A privit spre cer și i-a spus Maicii Domnului:

– Și tu ești mamă! Ia spune-mi, ce voi da copiilor să mănânce?!...

Plângând, și-a continuat drumul și la un moment dat a văzut la picioarele sale un miel înjunghiat, de vreo zece-douăsprezece kilograme. Înaintea ei fuseseră mulți oameni, însă nimeni nu-l văzuse. Se pare că trecuse pe acolo căruța Prefecturii și din ea căzuse mielul înjunghiat. Însă lucru minunat este că nimeni nu-l văzuse. Așa a iconomisit Maica Domnului, ca să o mângâie pe văduva cea întristată și să-i hrănească pe orfanii săi.

Din Pont aduseseră cu ei o icoană făcătoare de minuni a Maicii Domnului. Într-o zi, cineva din casă s-a mâniat și a pus icoana în dulap. În casă se aflau fiica ei Vera, care era mică, și mătușa sa Despina. Vera a auzit niște lovituri, a văzut dulapul clătinându-se și farfuriile căzând din el și a auzit glasul Maicii Domnului spunând:

– Scoate-mă de aici!

Din pricina fricii, Vera a rămas mută. Când s-au întors ceilalți și au găsit-o fără grai pe cea mică, nu știau ce să facă. Tatăl ei, Dimitrie, a vorbit cu episcopul și acela i-a spus să facă Paraclisul

Maicii Domnului timp de patruzeci de zile. În a patruzecea zi, Vera a vorbit.

Când fiul ei Gheorghe, la vârsta de cincizeci de ani, a făcut infarct și a fost internat în spital, Eva, înțelegând că acesta este într-o stare gravă, a mers la icoana Maicii Domnului și, cu durere, i-a spus:

– Dacă nu-l faci bine pe fiul meu, altădată n-am să mă mai închin ție!

Grele cuvinte! A vorbit inima sa îndurerată de mamă, iar Maica Domnului a ascultat-o: fiul ei s-a întors acasă sănătos.

Altă dată, când același fiu s-a îmbolnăvit de cancer la plămâni, Eva s-a rugat Maicii Domnului spunându-i:

– Fă ce știi!...

Părea pierdută... Fiul ei a fost operat în străinătate, operația a decurs bine, dar după o săptămână, Gheorghe a murit de edem pulmonar la celălalt plămân. Eva n-a spus nimic. A răbdat fără cârtire, așa cum se învățase. Însă de atunci nu și-a mai dorit să trăiască, pentru a nu mai vedea și moartea altor copii ai săi.

Avea mare încredere în Dumnezeu. Odată, un nepot i-a spus că ar putea să înceapă războiul, iar ea a răspuns:

– Să înceapă!

El s-a mirat de răspunsul ei.

– Ne vor lua casele! i-a spus din nou acesta.

– Să le ia! a răspuns bunica.

– Bre, bunico, o să ne omoare!

– Să ne omoare! Sufletul nu pot să ni-l ia, copilul meu! a răspuns ea.

Iată filozofia bunicii Eva, iată cum înfrunta ea lucrurile!...

Cu nurorile și cu nepoții, cu toți era plină de dragoste. Totdeauna îi împăca pe cei aflați în neînțelegeri. Odată s-a întâmplat o mare ispită și un bărbat dintre rudeniile ei s-a umplut de mânie, striga și voia să-i omoare pe cei ce-l nedreptățiseră. Tocmai când a luat arma în mâini, iată că a apărut și bunica Eva. A căzut la picioarele lui, i le-a sărutat plângând și cu cuvinte pline de dragoste l-a liniștit și i-a luat arma.

Avea o purtare smerită față de toți. Când o vizita nepotul ei, stătea la picioarele lui și îl sfătuia. Sfaturile sale practice i-au devenit îndreptar de viață și l-au ajutat mult. Aceste sfaturi erau rezultatul experienței și al pătimirilor ei și aveau o mare profunzime duhovnicească. Bătrâna spunea:

– Cu cel bătrân și cu copilul infirm să te porți cu milostivire.

– Chiar dacă ai avea apă cât marea, să nu faci risipă.

– Va veni o zi când veți aduna fărâmiturile de pe masă și nu vă vor fi de ajuns ca să vă săturați! (De aceea sfătuia ca, atunci când mănânci, să ștergi farfuria cu pâine.) - Doamne Iisuse Hristoase al meu, pentru numele Tău, să nu trăiesc să văd această zi! Nici voi să nu vedeți această zi!, le spunea nepoților săi.

– Totdeauna să aveți puse deoparte un vas cu sare, unul cu ulei și un sac de făină!

– Nu pune multă mâncare în farfurie, ca să nu o arunci! Mănâncă puțin și, dacă îți este încă foame, mai pune-ți mâncare!

– Cel ce mănâncă mult, gunoi mănâncă!

– Ia aminte, copilul meu, la cuvintele pe care ți le voi spune, întipărește-le bine în mintea ta și să-ți aduci aminte de bunica: „Banii și frumusețea sunt musafiri“!

– Îmbucătură mare poți să mănânci, însă cuvânt mare să nu iasă din gura ta!

– Să nu înșeli pe nimeni, pentru că înșelăciunea va veni asupra capului tău.

– Nu este bine să ofteze omul. (Adică este păcat să cârtești.)

– Oriunde mergi, să zidești case! (Adică să-ți faci relații bune cu oamenii.)

– Să nu spui cuvânt rău vreunui om, nici să vorbești pe ascuns! Pentru amândouă fă o groapă, spune-le acolo și acoperă-le cu pământ.

– Chiar și bărbatul neserios vrea femeie cinstită.

– Copila mea, i-a spus unei nepoate, o să te căsătorești. De la bărbatul neserios tot mai rămâne ceva, cu cel jucător de cărți și bețiv faci răbdare, însă de la cel leneș nu va rămâne nimic în casă.

– Totdeauna să-ți iubești și să-ți cinstești rudeniile!

Până la adormirea sa i-a ajutat pe copii și pe nepoți. Toată ziua stătea în casa nepotului ei Dimitrie. I-a crescut copiii. O iubea mult pe soția lui, Sofia, și îi

dădea sfaturi. Se înțelegeau foarte bine și vorbeau ore întregi. Însă noaptea mergea în odaia sa, spunând:

– Cel bătrân are nevoie de un loc osebit, are nevoie de liniște!

Deoarece trecuse prin lipsuri, era foarte cumpătată. Nu arunca niciodată hainele vechi. Dacă vedea că nu se mai pot purta, le tăia fâșii și făcea preșuri. Nimic nu se pierdea.

Odată a venit nepotul ei flămând, iar ea i-a pus să mănânce linte. Lui însă nu i-a plăcut și ea a pus-o înapoi în oală. Mai târziu nepotul a cerut iar mâncare și i-a pus aceeași linte, însă tot nu a vrut să mănânce. A treia oară însă a mâncat-o, iar bunica i-a spus zicala:

– Lupul, când îi este foame, mănâncă și ceapă!

Bunica Eva se ruga să moară ca să nu ajungă povară pentru nimeni. Se temea să nu-și piardă judecata. O întreba pe nora sa dacă nu cumva și-a pierdut-o deja, iar ea o încredința că este bine.

A adormit în liniște și pace în anul 1988, fără să necăjească pe nimeni. Dumnezeu, după dreptatea Sa, să-i dăruiască cununa răbdării, pentru cât a suferit în mult chinuita sa viață! Amin.

Dimitrie, soțul ei, avea un caracter diferit și ajunsese la o măsură duhovnicească mai înaltă. Când au venit în Grecia, a început să se ocupe cu tot felul de treburi. Era harnic și priceput la toate, avea „mâini de aur". Făcea sobe metalice căptușite cu șamotă. Repara diferite mașinării. Avea șapte combine pentru treierat. Câștiga mulți bani, însă seara se întorcea acasă cu mâinile goale. Era plătit foarte bine, dar

niciodată nu s-a îmbogățit, din pricina multelor milostenii pe care le făcea. Eva se plângea că buzunarele lui sunt găurite. Dădea milostenie tuturor celor care îi cereau și oriunde auzea că este nevoie. Mergea noaptea la familiile care aveau datorii, lăsa bani înaintea ușii lor și pleca fără să fie observat. Ajuta mult și bisericile, totdeauna pe ascuns și fără zgomot. Clopotul de la biserica din Kostohori, Veria este donația sa. Numele său a fost scris pe el. Și vechea Mitropolie a Veriei este lucrarea sa.

La mașinile de treierat prefera să angajeze oameni săraci, care nu aveau de lucru, din familiile cu mulți copii. În acele vremuri erau mulți în această situație.

Dimitrie era foarte evlavios și iubea rugăciunea. Eva mărturisea:

– Seara, când se întorcea acasă, pe când ceilalți dormeau, el mergea la iconostas și vorbea cu icoanele. La miezul nopții se trezea și se ruga. Dimineața iarăși se ruga, înaintea de a merge la lucru.

Se pare că citea Vecernia, Pavecernița, Miezonoptica și Utrenia, pentru că știa carte. Episcopul locului îi dăduse binecuvântare să tâlcuiască bolnavilor și celor țintuiți la pat, pe care îi vizita îndată după Dumnezeiasca Liturghie, Evanghelia și Apostolul Duminicii.

Odată s-a îmbolnăvit. Nu a avut grijă și a răcit tare. Răceala a dus la pneumonie, care s-a agravat și astfel Dimitrie a rămas la pat. Atunci, înțelegând că putea să moară, s-a hotărât să o căsătorească pe fiica sa Vera. Ca să fie și el părtaș la bucuria fiicei

sale, a luat binecuvântare să se facă nunta în casă. Țintuit la pat cum era, a luat cununile, le-a sărutat, și-a îndreptat privirea spre cer și a spus:

– Dumnezeul meu, așa cum mi-ai spus, am dat tuturor milostenie. Astăzi îmi căsătoresc copilul și nu am nimic să-i dau!

Însă îndată i-a părut rău de cuvintele pe care le-a spus, și-a cerut iertare de la Dumnezeu și a plâns. Apoi i-a spus fiicei sale:

– Nu am nimic să-ți dau, însă te binecuvântez să ai totdeauna casa plină de bunătățile lui Dumnezeu!

Și, într-adevăr, fiica sa mărturisea:

– Deși ne aflam în vremea ocupației, vreme de foamete și război civil, noi nu duceam lipsă de nimic, aveam alimente din belșug. Dădeam milostenie, însă ele iarăși prisoseau și aceasta s-a întâmplat până în ziua de astăzi!

Dimitrie a adormit în pace în anul 1938, la vârsta de patruzeci și trei de ani, fiind pregătit și cu conștiința curată. După câțiva ani, când s-a făcut deshumarea, osemintele sale aveau culoarea cerii curate și răspândeau mireasmă, mai ales mâna sa dreaptă. Chiar și pământul din mormânt răspândea bun-miros. Mireasma moaștelor sale este semn nu numai că s-a mântuit, ci că este aproape de sfințenie.

Încă și osemintele maicii lui Dimitrie, Elena, au răspândit mireasmă. Aceasta fusese o femeie mică la trup, smerită, foarte evlavioasă, fără nici un pic de știință de carte, care însă niciodată nu vorbea împotrivă și nu se certa cu nora sa.

Veșnică să le fie pomenirea! Amin.

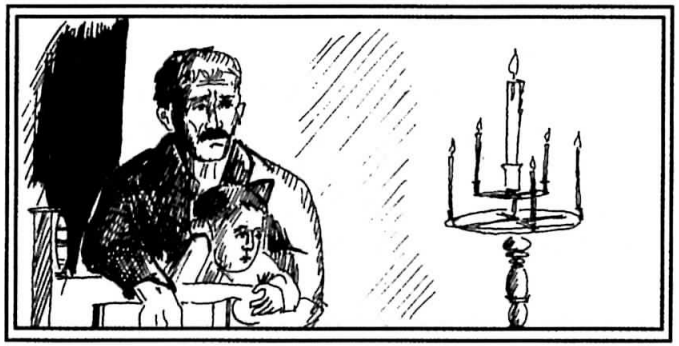

Monahul Dimitrie*

Fericitul Solomon, mai apoi monahul Dimitrie, se trăgea din satul Kritos Marottos din Cipru. S-a născut în anul 1859. S-a căsătorit cu Parascheva Hristodulos și au locuit în satul Fiti din insula Pafos. Au dobândit cinci copii. La nașterea celui mai mic, Hristodul, Parascheva a murit și Solomon a rămas văduv la vârsta de patruzeci și trei de ani. Cu credință în Dumnezeu a răbdat greutățile, a petrecut viață cinstită în văduvie, și-a crescut și și-a căpătuit copiii.

Era cântăreț la strană și avea multă dragoste față de Biserică și față de sfintele slujbe. Citea mult, mai ales cărți bisericești și spunea:

* Cipru, insula Mucenicilor, cu numeroșii săi Sfinți, are o tradiție ascetică vie și mulți asceți care se nevoiesc în lume. Mulțumim părintelui Teodosie Hristoforos, preot paroh al Bisericii Sfântului Mamant din Lakatamia de Jos, pentru osteneala sa de a aduna date despre patru (a doua, a noua, a șaisprezecea și a nouăsprezecea) din cele șase biografii ale cipriților din acest volum.